

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

GERVASI ROCA.

D'entre totes las penas que té l' actor dramàtich, la major que pot càbrel es la de ser graciós, en determinadas circumstancies de la vida.

Que siga graciós aquell a qui, com se diu vulgarment, totes l' hi ponen; que siga graciós l' home que té salut y diners y bon genit, que no coneix sogra ni cunyadas, que no es enganyat pels amichs, que compra un bitllet y tréu la grossa, que 's fá polítich y l' endemá pujan los sèus y l' hi donan un bon destíno; en una paraula, que siga graciós, aquell que comensa per caure en gracia de la sort, aixó 's compren y s' explica, y es hasta cert punt un efecte natural de las circumstancies, de la fortuna y de la ditxa.

Pero l' home qu' en la vida real ha de lluytar ab totes las contrarietats, que haja de sortir á las taulas y fer riure, per més que siga tant sols durant l' espectacle, francament, es un martiri que ni 'l Dante, creador del infern y 'l purgatori, vá imaginar; es un sarcasme horrible, inhumá, es una infamia social.

Aixó 'ns vingué al pensament fá uns setze ó diset anys, un dia que haviam unit lo nostre aplauso á tot l' aplauso del públich, al veure la representació de aquella picaresca comedia «La tornada de 'n Titó» ab que

Camprodon vá fer las primeras armas en l' escena catalana, desempenyada en primer terme per Gervasi Roca.

¿Qui 'ns havia de dir que aquell actor tant pastós, tant espontáneo, tant natural, que ab l' expressió, la mímica y la paraula, de tal manera 'ns deleytava, en los intermedis, havia d' entrar al seu quarto, tirarse sobre un sofà, y recargolarse espantosament, victima de un dolor horrible?

Y no obstant en aquesta situació varem coneixe á Gervasi Roca.

¿Quin contrast entre l' actor y l' home!

L' actor dominava 'ls dolors físichs..... y feya riure.
L' home no podia contenirlos..... y feya plorar.

Com la majoria dels actors catalans que més gloria han donat al nostre teatro, Gervasi Roca no procedia de cap Universitat, ni molt menos de cap Conservatori. Era fill de si mateix.

Fadri pintor y daurador, una vocació irresistible vá arrastrarlo al teatro. Comensá com aficionat y acabá per fer de l' escena la seva única carrera.

Tenia un talent observador, estudiava en la naturalesa, y 'ls tipos més variats sabia presentarlos ab gran mestria, barrejada ab una distinció natural y ab una gracia gens rebuscada.

Comensá representant en castellá, quan encare 'l teatro catalá no havia nascut, y la dificultat del idioma, que pochos fills de la nostra terra arriban á dominar, especialment sobre las taulas, may vá serho per en Gervasi Roca, que algunas vegadas deixava endarrera en l' interpretació de certs papers á altres actors cómichs bèn reputats, que formavan part de companyias més encopetadas y pretenciosas, vingudas á Barcelona per funcionar en los principals teatros.

Quan pogué parlar la llengua dels seus pares y caracterisar tipos catalans, fou dels primers y més notables actors, tant que molts dels qui més gloria han donat á l' escena catalana deuen tenirlo per mestre.

Las creacions que féu en *La Tornada de 'n Titó*, *La teta gallinayre* y otras pessas qu' en lo primer impuls del teatro catalá varen guanyarse la predilecció del públich, son d' aquellas que no s' olvidan.

Lo nom de 'n Gervasi Roca era llavors popular. Los aplausos y las riatlles se barrejavan sempre qu' ell permaneixia en l' escena.

Vá trepitjar tots los escenaris de Barcelona.

Lo Principal, lo Liceo, lo Circo, Romea, l' Odeon, los Camps Eliseos ván gloriarse alternativament ab en Gervasi Roca, y 'l públich de tots aquests teatros vá rebre 'l sempre ab agrada.

¿Pero ay! Alló era en aquell temps, quan podia resistir encare la enfermtat mortal que 'l consumia: quan tenia vigor per sobreposarse á n' ella: quan estava en la plenitud de las sévas facultats: quan entre-

mitj de las miserias de la vida, podia contreure 'ls llabis y somriure.

La seva darrera campanya vá realisarse fá uns tres anys, en un teatro de Valencia, ahont una bèn escullida companyia vá donar á coneixe ab bon éxit las millors obras del repertori catalá.

Desde llavors, Gervasi Roca, després de una molt llarga agonía teatral, vá morir pèl teatro, quan encare vivia pèl mon.

Pero no: no vivia ja pèl mon. Lo sintoma més segur de la mort es l' olvit; y aquells mateixos que dotze anys endarrera l' omplian d' aplausos, y 'l feyan lo seu idol, no 's recordavan del desgraciat actor, desamparat, pobre y malalt.

¿Crueltats inexorables de la comedia humana!

Lluytant ab la mort, durá fins la senmana passada.

La caritat dels *Amichs dels pobres* y de algunas pocas personas de cor compassiu vá mitigar l' amargura de sos últims moments.

Y morí, passant de aquesta vida á l' altra més desapercebut mil vegadas, que quan avants passava de l' escena á dintre dels bastidors.

No tingué l' enterro aparatós que 'ls companys de carrera solen dispensarse com á darrer obsequi.

Sols per casualitat algun periodista sapigué la seva mort, tres ó quatre dias després de ocorreguda, y la consigná en la *Crónica local* del seu periódich. Los demés copiaren la noticia, y més de quatre lectors olvidadissos han preguntat ab indiferencia:

—¿Qui era en Gervasi Roca?

Aném á donar la resposta:***

Gervasi Roca ha sigut una gloria del teatro catalá y una victima de las veleitats del públich.

No ha mort ell tant sols; han mort las ilusions dels que ab juvenil afany buscan un nom ab lo cultiu del art, en lo nostre país, sempre mequí, sempre ingrát ab tots los homes que l' honran ó l' ilustren.

J. R. R.

RECORTS DE FESTA MAJOR.

UNA NIT Á L' HOSTAL.

Si 'l rellotje del monestir no 'ns ensarronava eran las déu del vespre, y plovia á bots y á barrals: lo vent balancejava las copas dels arbres y las fullas esparveradas tremolavan pèl brancam.

Júpiter empipat com estava feya recargolar sas xurriacas de foch y cada vegada que ho efectuava ressonava un bram monstruós. No sè qui devia pagar la festa.

Jo tot aixó m' ho escoltava ajegut damunt un matalás més dur que un pá de quinze dias y que després

del llarch viatge que vaig fer ab la diligència, 'l trobava que ni de rosas, quan a n' aquesta hora una barreja de disputas acaloradas me va cridar l' atenció y segons se desprenia de las paraulas que sentia a la habitació vehina, dintre 'l mateix hostal, s' anava a desarollar un drama terrible.

—Infame adúltera, ¿Y tens valor per negarho? deya una véu masculina, ¿Vols probas que de ton mateix crim te farán enrogir las gallas?

—Aixó es una vil calumnia, t' han sorprés y tú has fet cas de la maladicencia (articulava plorant un' altra véu del sexo oposat).

—Miserable! plora mon honor perdut, vés plorant y perdó a Déu demana, que vés a morir.

—Oh perdó! ¡per pietat!

—No, no invoquis imatjes sagradas, que no trobarás eco en mon cor; ton funest amant te dú ja la ventantje del camí que vés a emprendre, resa ¿ho sens? Resa 'l poch temps que 't queda.

—¡Pobre de mi! Morir tant jove! tú no tindrás valor...

—¡Malvada! no una sola volta ho faria, mil vidas que llinguesses te treuria y falta d' sanch tindria per rentar de la crestallina honra que 'm ván deixar mos pares, la taca que hi has afegit.

A la güenta *nada menos* que s' anava a assessinar a una dona; la sanch se 'm refredava y la pell se 'm tornava com de gallina. ¿Qué fer? ¡Animo y fora! Me vaig aixecar y rebent cops a tot arréu vaig trobar-me davant de una porta que s' hi veyia llum per las esclaxas y la vaig empenyer; la porta no va cedir.

Lo miserable que anava a executar lo crim ho devia haver previst tot.

Corro cap a la primera porta que ván trobar las mévas mans y cridant vaig despertar a las personas que s' hi sentian roncar. Al cap de un rato veig venir a l' hostaler ab una dalla a la ma y un mosso ab un fanal fentli llum.

—¿Qué hi ha? ván dirme al véure'm.

—En aquesta casa dintre de poch, si no s' ha comés ja, se vá a matar cobartment a una persona, vaig respondreli.

Entre tant per baix se sentian véus dels mossos y remor d' armas.

—Ensenyáreme ahont— vá dirme.

Y 'ls vaig acompanyar davant de aquella porta tancada; l' hostaler vá escoltar una mica. La dona protestava encare, y jo mitj esglayat veyent la calma de aquells dos homes.—Truquéu, vaig dirlos.

Me ván mirar ab desconfiansa y al véure'm tant espantat, ván esclatar una estrepitosa rialla.

—¿Que no veyéu—vá dirme— que son los comedians que ensejan per demá que es la festa major?

No vaig tenir més remey que fer coro a la riallada.

A. SOLA Y VIDAL.

LA VIUDA.

Miréusela bé ¡pobreta!
coberta ab son negre manto,
bèn negats sos ulis de llanto
y ab son cor tot oprimit,
per l' amarga desventura
qu' ha tingut un cop casada.
Miréula bé ¡desditzada!
¡Ha perdut lo seu marit!

Totas las joyas qu' un dia
l' adornavan sens cap pena,
igual qu' una Magdalena
ha llensat sense consol.
¡Fora gala, ilusió vana!
Sols lo negre l' aconhorta:
com que negre son cor porta
per 'xó sols ne vesteix dol.

Fins las rosas qu' adornavan
sa rosseta cabellera,
y que duya falaguera
sense mica de dolor,
en un moment de deliri
l' hi han quedat ja desfolladas,
y sols ne guarda, clavadas
las espinas en son cor.

Y sempre trista, encongida,
com que son amor l' hi falta,
sembla que fins viu malalta
patint un etero torment.

De nit ¡pobreta! ab ell pensa,
tot lo dia per ell prega
y molts cops sa tomba rega
ab lo plor d' un cor ardent.

Hasta quan surt, vá soleta;
may alegre, sempre trista,
may de terra alsa la vista,
presa d' un temor estrany.
Las companyas, no l' hi agradan.
Lo mon, fins la fastidia.
No troba en lloch alegría...
perque ja no t' company.

Son espós ja fá tres mesos
(per ella trista memoria)
qu' ha passat a un' altra gloria;
a aquest mon ja no existeix.

¡Tres mesos! ¡ay! ¡Prou los conta!
Fins cada moment que passa
á sa memoria se glassa
perque ¡ay, pobre! ¡quánt pateix!

Es are la pobre viuda
d' aqueix jardí de la vida
una floreta pansida
que guarda sols lo color;
color, que pot trigá a perdre'l;
mes ¡ay! un cop esclatada,
si no del tot marxitada,
n' ha quedat ja sens olor.

Ja comprench perquè está trista!...
Ja comprench perquè vá so'a,
y per qué se desconsola
y per qué bon paper fá.
¿No ho saben?... M' ho considero...
Es que l' hi triga ab conciencia
passá 'l temps de penitencia...
fins a tornarse a casa.

VICTOR FERREX.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Ultima producció de la temporada en lo teatro Espanyol. Estreno de un arreglo del francés. La producció traspirenaica s' titula *Les mousquetaires au couvent*. En espanyol se diu *Los mosqueteros grises*. Es una obra bufa ab los seus ribets de xocarrera: té algun tros que revesteix interes dramátich, pero 'l tot es una barreja de serio y ridicul, de xistes de bona llei y de jochs de paraulas que rayan en tonterias. En la música hi ha lo principal: facilitat y lleugeresa. Un valz de 'n Perez Cabrero posat en substitució de una pessa francesa, vá obtenir una verdadera ovació. En l' execució ván alcansar molts aplausos la Cortés, en Banquells y l' Arcos.

La companyia de sarsuela ja s' ha despedit del públich. Ahir havia de debutar una companyia de joves romans que cantan operetas italianas. Ja veurém com ho pentinan.

Lo Bon Retiro conta per plens las representacions de *Los sobrinos del capitán Grant*. Si recordém que aquesta vá ser de todas las produccions que ván portar los Bufos la més bèn rebuda a Barcelona, ja no extranyarém l' éxit que ha alcansat en lo Bon Retiro. En honor de la veritat, tant las decoracions degudas als Srs. Clua y Amérigo, com lo vestuari, está molt per dessobre de lo que 'ls bufos treyan; en cambi l' execució no raya a tanta altura. No es estrany: lo genero necessita condicions especials y no es la menos indispensable l' haver nascut fora de Catalunya. Pero la Sra. Mateu y 'ls Srs. Colomer, Puig y Serrallera treballan ab vocació y 's fan aplaudir ab justicia. La senyora Ortega ballant la zamacueca está deliciosa. Y 'l conjunt satisfá y agrada. L' empresa del Retiro mereix l' enhorabona.

Al Tivoli s' ha posat l' obra de aparato *De la terra al sol*, una de las més bèn aceptadas pel públich, per lo sorprendent aparato ab qu' está posada.

Dimars, debut de Miss Zæo en lo Circo Equestre. Un plé espantós havia convertit lo local en un barril de sardinas. Hi havia gran impaciencia per veure a una artista tant celebrada per la prempsa de Madrid y anunciada ab tant bombo y campanillas.

Arriba l' hora: un ¡ahl! de desahogo ressona en lo circo. Estenen una gran xarxa. Si 'l tenir una gran xarxa fá gran artista, ningú com Miss Zæo. La música preludia un valz. Apareix ella: es guapa y elegant, té molt bonas formas, sobre tot las camas. Puja sobre un fil-ferro, y obrint un para-sol xino, l' atravesa ab seguretat. Algunas lámparas Drumont l' iluminan, y 'l públich se queda fret, porque si bé saluda y somriu ab molta gracia, lo treball no t' res de particular. Vè la segona part: puja a un trapecio y fá quatre monadas. Continúa la fredor del públich. Del trapecio baixa per la corda: magnífica actitud académica; pero 'ls que 's creyan veure miracles no están per dibuixos, y la fredor se torna desilusió.—S' ajéu sobre una catapulta, la disparan y cau sobre la xarxa. ¿Y qué? pregunta 'l públich que veyia defraudadas las sévas esperansas.

—Per últim puja al punt més alt del Circo, al vértice del cono que forma la vela, y desde aquella altura 's precipita brutalment sobre la xarxa. Es un salt terrible y fins indigne de una dona tant maca y graciosa. Pero ni aquest sacrifici conmuo a la fiera. Alguns prescindint de l' artista aplaudeixen a la dona; molts altres no 's fan cárrech de la dona y xiulan. Havian esperat véurela volar y la ván véure caure, y 'ls vá caure l' ánima als péus.

Y després venen los comentaris.—L' especialitat de Mis Zæo, diuen alguns, es volar, y si no ha volat pel Circo, es porque 'l local no ho permet. Per volar necessita un escenari.

—Y donchs ¿per qué 's presenta? diuen los més lógichs.

—S' ha presentat sense augment de préu: es un número com los demés, y prenentho aixis pot anarse a veure.

Mis Zæo no s' ha salvat; pero s' ha salvat l' empresa, no augmentant los préus.

L' artista tant alabada a Madrid hauria tingut un triunfo, si tothom hagués pensat com un jove gras que tenia al costat y deya:

—Jo pago sempre tres rals, per veure a una dona maca.

N. N. N.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

Lo gran emperador Cárlos V vá negarse a rebre un noble que possehia escassas terras junt a la frontera portuguesa y al insistir en demanarli audiencia, digué aquell ab molta gracia:

—Está bé, que vinga y 'l reberé, may siga sino per evitar que s' incomodi, fiqui tots los seus estats en un cabás y 's passi ab ells a Portugal.

Lo mateix emperador passava revista a Flandes, y prenent una pica, vá posarse a la fila ab los demés soldats.

Assombrats los comissaris, preguntaren al emperador, al passar pel seu devant:

—Senyor, ¿quin nom y quina ressenya posarém a Vostra Magestat?

—Poséuhi que passa revista Cárlos de Gante, soldat de la companyia de Anton de Leiva.

Lo cardenal Granvella deya a Felip II:

—Tot justament avuy fá un any que 'l vostre pare l' emperador Cárlos V vá abdicar la corona.

—Si, y justament avuy fá un any que 'l meu pare s' arrepenyeix, vá respondre 'l rey.

CANSÓ DEL ESTUDIANT.

Lo barret tirat enrera,
lo traje mo t elegant,
'ls méus aires de tronera
¿no 'us diu de clara manera
que jo soch un estudiant?
¿Quí durant l' hivern no 'm véu
ab las mans a la butxaca
passejar per tot arreu,
ó seguí a una noya maca
que m' ensenya un xich lo péu?
¡Viva la gresca, 'l bon humor
sempre constant!
Aixís ho vol la vida
d' estudiant.

Gasto sols per divertir-me,
y ab déu dias, lo del mes;
pero no sol succehir-me
los vint restants aburrirme
per ferme falta 'ls dinés.
Si crida la dispesera
perque 'l mes no l' hi he pagat
no m' apuro y ja s' espera,
pues que a cobrá es la primera
quan 'l gueto 'ls ha esquitxat.
¡Viva la gresca, 'l bon humor
sempre constant!
Disfrutém de la vida
d' estudiant.

Si bé es cert que fallo a classe
ó hi vaig sols per fer tabola,
en cambi cap dia passa
sense que als billars jo fassa
una qu' altra carambola.
Si a n' al joch estich de vena
tinch segura una conquista,
pues quan tinch la bossa plena
faig l' amor a una dotzena
tot més prompte que la vista.
¡Viva la gresca, 'l bon humor
sempre constant!
Visca sempre la vida
d' estudiant.

La mèva filosofía
encar que no tingui un duro
me proporciona alegría,
soch tranquil y a ca la tia
m' han tret de més d' un apuro;
mes no olvido qu' estudiant
soch entre tanta tabola
y dels exámens davant
no deixo 'l llibre un instant
perque no 'm donguin cap bola.
¡Viva la gresca, 'l bon humor,
¡Oh quin encant
tè sempre per mí la vida
d' estudiant!

MISTER JOHNSON.

ESQUELLOTS.

Los de Puigcerdá 's queixan porque ja fá sis mesos que no tenen jutje.

Si jo fós de Puigcerdá no 'm queixaria.
La falta de jutje es lo medi més segur per no tenir plets.

Y si la gent calculava una mica, serian bèn poch los plets que 's tindrian.

Hi ha una màxima antiga que sobre aquest particular dona la pauta.

«De dos que pledejan, lo qui guanya tot just se queda ab la camisa y 'l qui pert nu de pèl a pèl, si es que no l' hi arrencan la pell.»

Tal ha sigut sempre 'l porvenir dels litigants.

Un quènto, també molt antich, enclou la filosofia dels plets y dels seus resultats.

Anavan dos amichs per un camí y un d' ells vá dir:

—Joan, mira quina nou hi ha allà a terra.

En Joan vá cullirla, ficantsela a la butxaca.

—Ja veurás, Joan, vá dir en Pere: jo l' hi vista primer y la nou es mèva.

—No, Pere, no: la nou es mèva perque jo l' hi cullida.

—Ja que no 'ns enteném, portém-la a ca'l Jutje y ell decidirá.

Arriban a ca'l Jutje, l' hi explican los fets tal com van passar, sense contradicció, colocan la nou sobre la taula, y 'l jutje partintla pronuncia la següent sentència:

—Vosté, Pere, vá veure la nou; pero com que la nou es voluminosa no més podia veure'n la meytat: aquí t' donchs mitja esclofolla. En quan a vosté, Joan, que vá cullirla, l' hi dono l' altra mitja esclofolla, perque se'n ha de deduhir la meytat donada a n' en Pere.

En Pere y en Joan se quedan admirats y preguntan a duo:

—Escollit gy 'ls grills de la nou?

—Ja veurán, aquests me'ls quedo jo, en pago de las costas del judici.

¿Qué volen ferhil Desde que 'ls homes pledejavan per una nou, fins are, 'ls pledejants no n' han pogut treure may més que las esclofollas: la justicia s' ha menjat sempre 'ls grills de la nou.

Traslado als vehins de Puigcerdá que 's queixan perque fá sis mesos que no tenen jutje.

L' Associació catalanista d' excursions científicas ha publicat un magnífich Album de Montserrat. Conté 45 vistas heliográficas dels punts més notables de la montanya, un plano topográfich de una gran part de la mateixa y una ressenya y guia escrita en catalá, castellá y francés.

Pochs serán los que vajan a Montserrat y no s' endugan aquest recort que honra a l' industria catalana, y sobre tot als tallers de la societat heliográfica de Joarizli y Mariezcurrena.

La campana dels carros de las escombrarias continua donant lloch a equivocacions molt estupendas.

L' altre dia una senyora forastera al sentir-la, vá exclamar:

—¿Quina terra la de Barcelona! Sembla que cada dia hi ha algun sentenciat, en capella.

L' empresa del ferrocarril de Córdoba a Málaga ha introduhit una gran reforma.

Ha suprimit los llums dels wagons.

Bèn mirat a Andalusia no son necessaris aquests llums. Posan una andalusia a cada wagó, y si l' hi miran los ulls, en lloch de un fanal ne tindran dos.

—¿Ah salao, quina gangal dirán més de quatre pelegrins, que recorreran lo carril de Córdoba a Málaga, ab l' excusa de anar a una pelegrinació.

En lo carrer del Consell de Cent, a l' esquerra del Ensanche s' hi alsa un edifici destinat a Seminari.

Aixó no t' res de particular, tractantse de una població tant gran com Barcelona, ahont hi ha gent de tots los gustos, inclús lo de ferse capella.

Però en las inmediacions d' aquellas obras no hi ha un sol fanal, lo qual ja no es tant disculpable, ja que si 'ls que fan l' edifici son oscurantistas, molts dels que hi passen son amichs del sigle de las llums.

Escollit D. Joseph Maria y perdoni la franquesa. Si vosté es l' amo de aquella construcció ¿no podria disposar que l' il·luminessin may siga sino ab culs de cirí d' atxa ó de blandó?

Fassiu, y la moral y las bonas costums tindran molt que agrahirli.

Perque, per més que sembli mentida, aquell edifici que ha de ser fábrica de sants, es avuy amparo de la mitologia.

Per aquells reconcs Cupido y Venus hi fan de las sévas.

Y devegadas lo mateix Caco armat de un ganivet de set mollas, espera que passi algú per alieugerirli la butxaca.

Cregui, D. Joseph Maria, que ni 'l rector de Flix, y

aixó qu' es un home valent, s' atreviria a passar per davant del Seminari.

L' alcaldia ha privat que s' elevi 'l globo acrostátich que cada diumenje sortia de la Plassa de Toros.

¿No saben perque?

Perque un dia vá caure a Sant Marti y la canalla vá apedregar al aeronauta.

Y are ha vingut l' alcalde y privantli de guanyarse la vida l' ha aixafat.

A mi 'm sembla que per evitar que la quitxalla atropelli a un aeronauta hi ha un medi molt senzill.

L' alcalde hauria de disposar que junt ab l' aeronauta s' hi elevi una pareja de municipals.

Un vehi d' Horta estava trist y cap-ficat.

—¿Qué tens? l' hi preguntavan.

Lo pobre home arronsava las espatllas sense tornar resposta.

Un dia troba a dugas gitanas, los hi consulta la seva malaltia y aquestas diuhén:

—¿Desgraciatl Vosté t' 'ls dimonis al cos; pero si vosté vol, nosaltres los hi farem sortir.

Lo pobre esperitat vá dir que si: las gitanas ván demanarli nou unsas pèl servey, ell vá esquitxarias, y 'l resto de l' operació vá consistir en tancar-lo dintre de un quarto y tocar lo dos.

Cansat d' esperar l' home vá trucar, van obrirlo y no trobant ni pèl mi senyal de las gitanas, vá donarne part.

Fan ferse diligencias y las gitanas ván ser detingudas a Sant Andreu de Palomar.

—Aixó es un abús, deyan las fugitivas. Nosaltres varem dir que l' hi traurian los dimonis del cos y hém cumplert al peu de la lletra.

—¿Es falsi deya 'l vehi d' Horta.

—¿Cóm s' enten? ¿No diu tothom que 'l diner es lo dimoni del sigle XIX: donchs nosaltres trayentli nou unsas l' hi hem tret nou dimonis.

Una màxima de un pare de familia:

—Confíem los fills a certas personas que no 'ls hi confiaríam la clau del escriptori.

QUÈNTOS.

Una vella retirada del mon que viu a fora, al veure que un conegut seu se'n vá a Barcelona, l' hi diu:

—M' hauria de fer un favor.

—Diga.

—M' hauria de portar mitja dotzena de respallets per la dentadura.

—¿Mitja dotzena!—¿Ah! Ja entench. Déu volerne un per cada dent.

Se tracta de una qu' era viuda y que al cap de l' any de la perdua del marit vá tornarse a casar.

La mare del primer marit l' hi fá reflexions.

—¿Ah! l' hi diu: si 'l teu marit fos viu, de segur que no hauria permes que t' tornessis a casar.

Una senyora consultant al metje:

—No 'm trobo bè.

—¿Y donchs que t'è, senyora?

—¿Qué vol que tingal 'M fastidio.

—¿Oh, aixó ray! Un petit viatjet. ¿Perque no vá a pendre ayguas. Aixó la distreuria.

—Ca, no: ¿no veu que 'l meu marit s' empenya en acompanyarme?

Un revolucionari empedernit vá morir, encarregant que se l' hi posés lo següent epitafi a la tomba:

«Aquí descansa 'l ciutadà L.

Esperant l' insurrecció eterna.»

Hi ha un sòrt que viu de gorras y freqüenta 'ls cafes posantse sempre al aguayt per cassar a algun amich que vulga pagarli alguna cosa.

La seva esperansa 's realisa: un conegut se l' hi acosta, s' asseu a la seva taula, y l' hi diu:

—¿Qué tal, Mariano?

Y 'l sòrt sense més ni més respon:

—Sí, pendré café y llet y pá y mantega.

Era en temps dels frares.

Una pobra dona, a las portas de la mort, vá confessarse ab lo guardiá de un convent, y al final de la confessió vá oferirli una gallina.

Ja no vá voler saber res més lo frare.

Se'n aná al galliner y 's quedá ab la gallina més grassa, y més hermosa.

Després la malfalta vá recobrar la salut, y al trobar

a faltar la gallina que s' estimava més y dirli la criada que 'l frare confessor se l' havia enduta, exclamá:

—Válgam Maria Santissima. Més de cent vegadas he donat lo galliner al diable sense que me l' haja acceptat, y una vegada no més que dono una gallina a un frare se m' emporta la més maca.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

En Tot vá tocar la hu-tres que t'è un agradable quarta a casa de donya Marta perque un regalo l' hi fés.

Donya Marta ¡pobra donal com la música l' hi agrada, diguè:—Torni altra vegada y l' hi regalá un segona.

SIMPÁTICA LOLA.

II.

La mèva tersa-primera Prima-quarta s' ha casat ab en prima-dos-tercera que n' es fill de la Total.

DIPUTAT LO.

SINONIMIA.

Quan som a Pasqua total recort tinch de quan soldat, perque a Tot, que n' es Ciutat una tot me vá fer mal.

AQUILETA.

ANAGRAMA.

Avuy a tot he trobat una gran tot que 'n Ramon ab unas tot ha portat per donarla a D. Anton.

POY D' ESQUEMA.

CONVERSA.

—¿Vols venir, Joanet?

—¿Ahont?

—A la festa major de Vilafranca.

—No puch, perque no porto la camisa prou...

—Prou ¿qué?

—Tots dos ho havém dit.

NENA ENAMORADA.

TRENCA-CLOSCAS.

—Lo llop no porta dents.

—¿Al...?

Formar ab las lletras que antecedeixen, degudament combinadas, lo títol de una sarsuela catalana.

Q. CUA.

QUADRAT DE PARAULAS.

. . .
. . .
. . .
. . .

Omplir los pichs ab lletras de manera que llegidas vertical y horizontalment digan: 1.ª ratlla, lo que tots hém tingut; 2.ª lo que diuhén que t'è tot fill de mare; 3.ª una gran ciutat; 4.ª lo que tenen a la vegada las cesas de pajés y l' historia del mon.

LUJAN.

GEROGLÍFICH.

I
P N
N Y
Ala
D I

XICH SOFA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—E-lás-tichs.
- IDEM 2.ª—Cor-rom-put.
- SINONIMIA.—Sol.
- TRENCA-CLOSCAS.—Perot lo lladre.
- LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Camilo.
- CONVERSA.—Emperador.
- OCTÓGONO.—

S A
C E L O
S E R E N O
A L E T A S
O N A S
O S

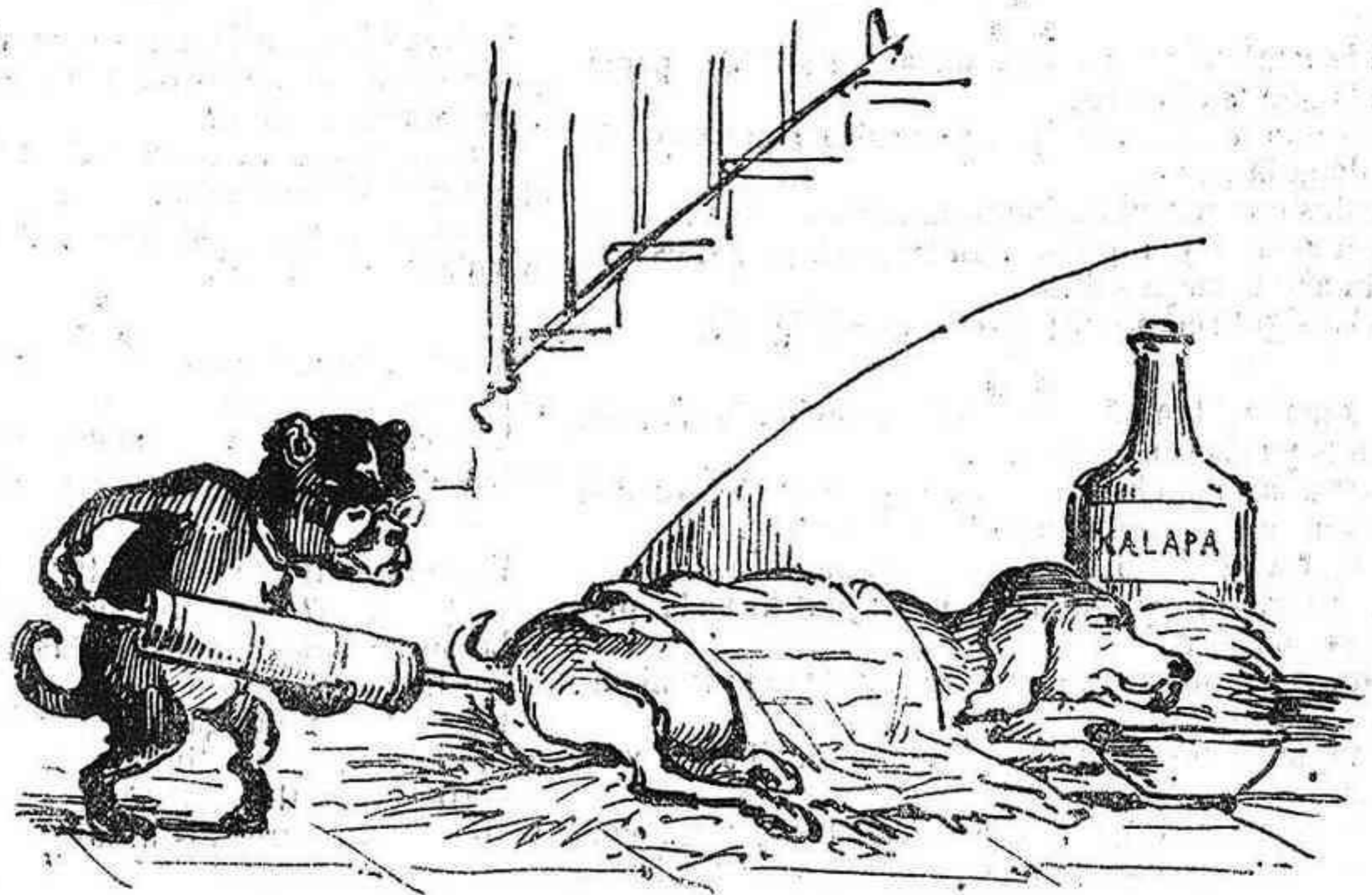
- GEROGLÍFICH.—Uns van y altres venen.

ESCENAS CANINAS.

—Ay ay, estás aquí? Escolta ja fás bondat?

—Jo ho crech: apenas surto y retiro dejorn pues la salut ne valdria de menos.

—Quins temps aquells de la llibertat! ¡Y aquellas escombrerías!... Sempre n' hi havia un ó altre de la colla d' enfiat.

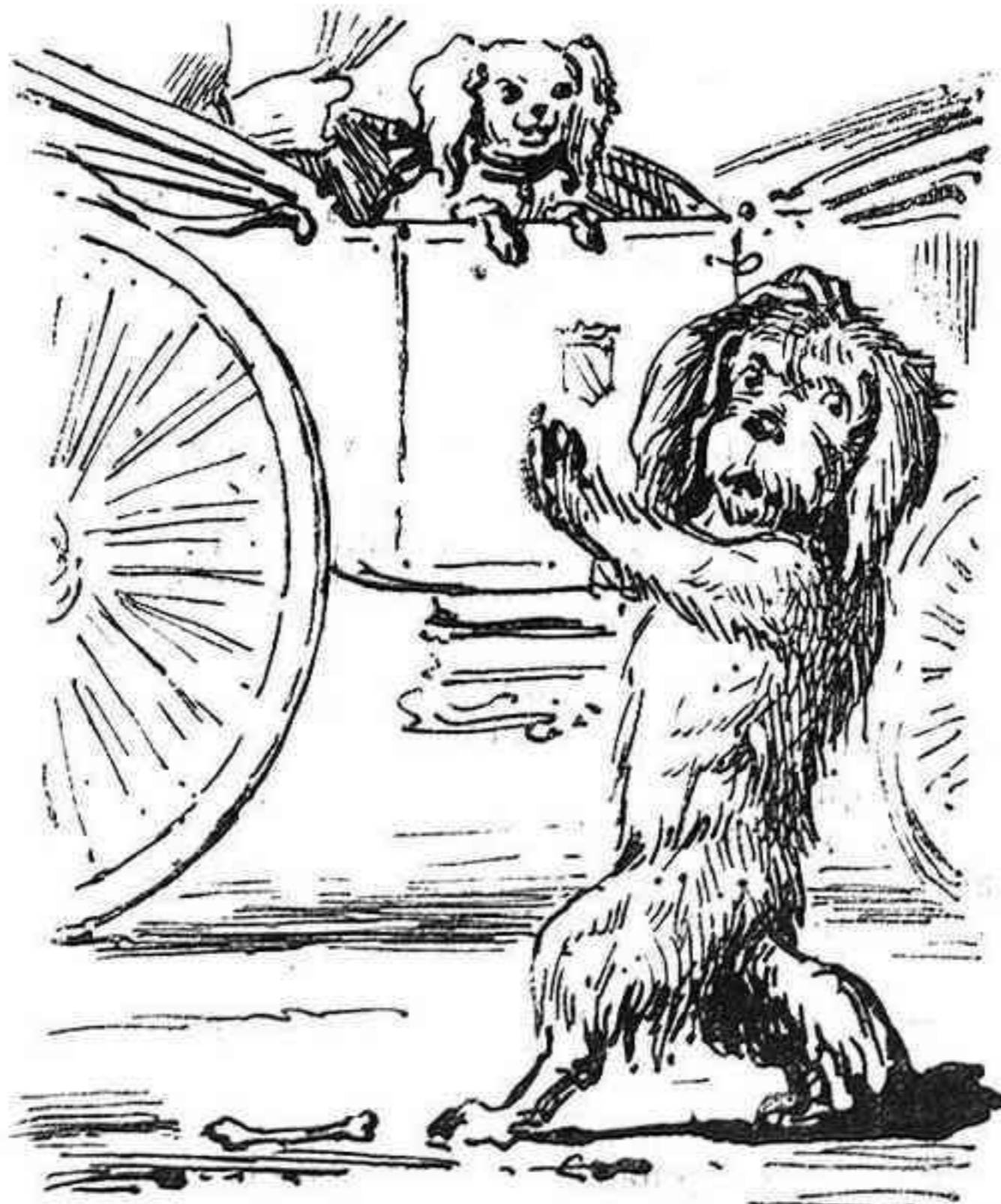
—¡Ay Senyor! Y pensar que jo que m' havia vist tan bè, are tinch de fer de pobre!...

—¿Y jo? Veure's venut com un trastot al Encant... ¡Qué som en aquest mon!...

—Noya, ho haurém de deixar corre. ¿No véus que las cosas van tant mal?

—Aixó si qu' es tenir potra: pèls uns lo carretó, y pèls altres la carretella.

—Ja veurán, lo millor en aquest mon es no encaparrars'hi.